

Penge- og kapitalmarkedet

1. Penge- og kapitalmarkedet

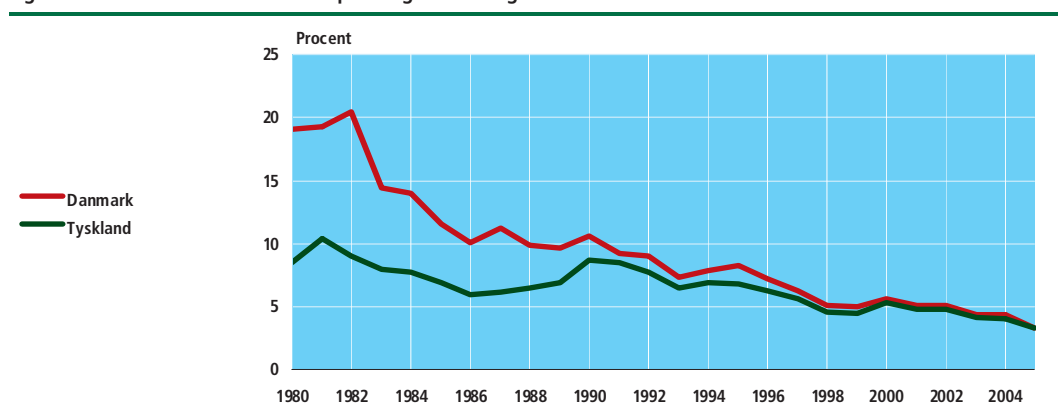
Formidling af kapital fra långiver til låntager

Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter, såsom lån, aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen. Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

Øget internationalisering

Siden begyndelsen i 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet. Den frie kapitalbevægelighed har sammen med en troværdig fastkurspolitik bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint, hvor den var faldet til nul i 2005.

Figur 1 Renten på tiårige statsobligationer 1980-2005

Den lange rente var på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiell fordring udtrykker långivers kompensation for den udsudte forbrugsmulighed. Man sonderer mellem korte og lange renter, dvs. renter på henholdsvis kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente bruges normalt pengeinstitutternes 3-måneders rente, hvor renten på 10-årige statsobligationer bruges som indikator for den lange rente.

Den korte rente kan styres centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker over andre markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteutmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente. I 1981 var den lange rente helt oppe på 21 procent p.a. En del af forklaringen var de høje inflationsforventninger.

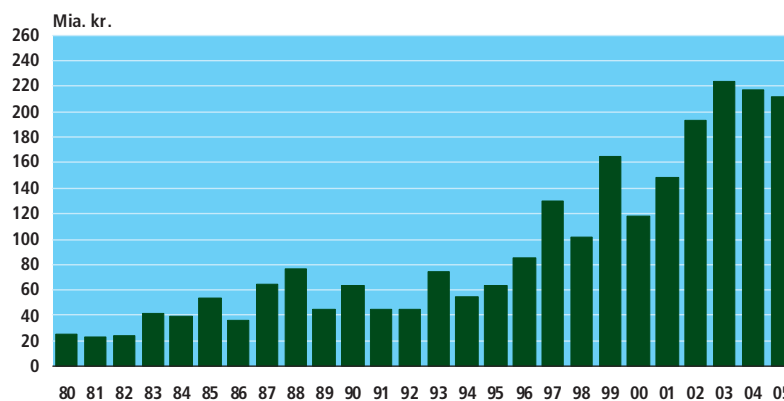
Staten har opkøbt udenlandsk valuta for at holde kronkursen nede

Kronkursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (f.eks. ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kronen. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op og kronkursen falder.

Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen. Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2005 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronkursen nede.

Figur 2

Valutareserven 1980-2005

Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. Siden juni 2004 har Danmark, fra at være eneste medlem, fået selskab af Estland, Litauen, Slovenien, Letland, Cypern, Malta og Slovakiet. Aftalen betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II) og ligner meget det tidligere samarbejde under EMS'en. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig indenfor det tilladte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordi-

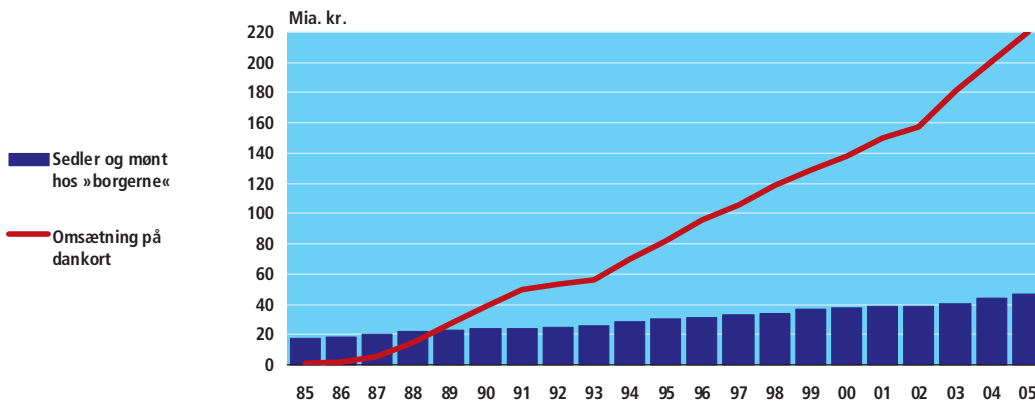
nært pres på kronen kan Danmark udover at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/euro-konto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurs samarbejdet er således med til at sikre kronekursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke overfor andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

2. Finansielle fordringer

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde. Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom guldindløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodssystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Figur 3 Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt 1985-2005

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoformer, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet ligeså likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

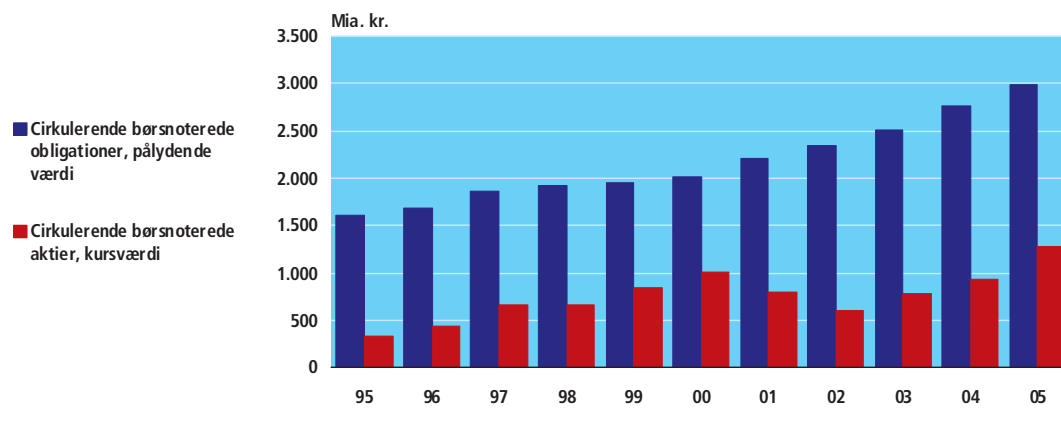
Obligationer er letomsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af Euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer.

Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år). De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes udover sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde.

Ultimo 2005 var ca. 15 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 11 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2005, hvor det kun var omkring 4 pct. i 1995.

Figur 4

Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs 1995-2005

Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

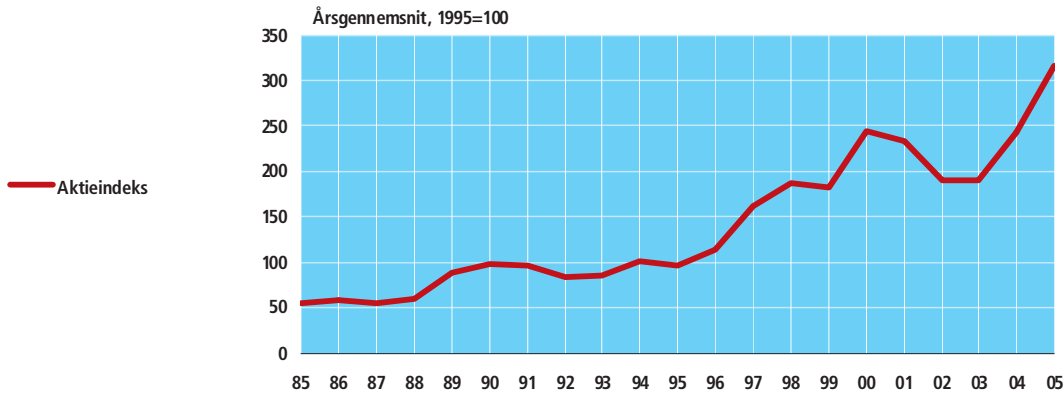
En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler, udover specifikke forventninger til den pågældende virksomhed også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed. Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet.

Det danske aktiemarked er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2004 var 185 selskaber noteret på Fondsbørsen, hvoraf de tyve største udgjorde 76 pct. af den samlede markedsværdi. Omsætnings hastigheden er mindre for aktier end for obligationer: I 2004 blev en aktie i gennemsnit handlet 0,7 gange, hvor en obligation blev handlet 2,5 gange.

Figur 5 OMXC, totalindeks for samtlige aktier opgjort til markedsværdi 1985-2005

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er det ovenfor viste totalindeks, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier og KFX, der er et vægtet markedsværdiindeks for de tyve største og mest handlede aktier. Fra 1985 og frem til 1995 lå det generelle kursniveau nogenlunde stabilt. Derefter har der været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. I 1998, 2001 og 2002 skete udbredte kursfald ligeledes i takt med kursudviklingen på de udenlandske markeder.

3. Virksomheder i den finansielle sektor

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlappning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op af de ordninger, som livsforsikrings-selskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab. Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Det betyder, at et realkreditinstitut godt kan eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelse på kapitalmarkedet. I den sammenhæng er der oprettet finansielle supermarkeder, hvor forbrugeren kan ordne sine finansielle engagementer gennem samme udbyder.

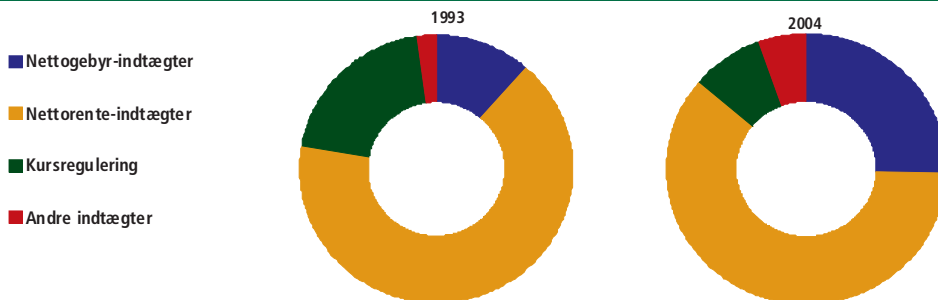
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der sta-

dig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 172 virksomheder ultimo 2004, hvoraf de to største dækker 73 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstituttsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente tiltrækker også opmærksomhed. En stadig større del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægterne, som det fremgår af figur 6.

Figur 6 Pengeinstitutternes indtjening fordelt på art

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

Realkreditinstitutter er eneberechtige til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag 8 aktører på markedet. Låneaktivitet påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre betalingsvilkår.

Større del af den private opsparing i forsikringselskaber og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikringsområdet, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparing forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Fra 1996–2002 steg antallet af foreninger fra 55 til 132, samtidigt med at deres balancesum voksede med mere end 418 pct. I 2004 var der 105 investeringsforeninger. Der er som i pengeinstituttsektoren en forholdsvis stor koncentration, hvilket hænger sammen med, at investeringsforeningerne i de fleste tilfælde er tilknyttet et pengeinstitut.

Tabel 440

Den finansielle sektor, hovedtal

	2003			2004		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	6 220	548	54 972	7 015	558	54 925
Pengeinstitutter	2 332	176	38 740	2 532	172	38 685
Realkreditinstitutter	1 903	8	4 261	2 121	8	4 588
Danmarks Skibskreditfond	65	1	51	60	1	55
Fondsmæglerselskaber	1	28	272	1	32	320
Investeringsforeninger og specialforeninger	366	89	0	573	105	0
Skadesforsikringselskaber	118	124	9 085	125	125	9 003
Livsforsikringselskaber	732	41	1 723	810	37	1 456
Tværgående pensionskasser	302	30	490	339	30	516
Firmapensionskasser	38	47	40	39	44	38
Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)	263	1	193	307	1	170
Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD)	54	1	45	58	1	46
Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring	2	1	72	3	1	48
Særlig Pensionsopsparring	43	1	0	47	1	0

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 441

Valutareserven

Ultimo	2003	2004	2005
	mia. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	5,3	5,1	6,9
Nationalbankens fordringer på udlandet	214,4	208,5	204,2
Fordringer på Den Internationale Valutafond	7,4	5,7	3,6
Valutareserven i alt, brutto	227,2	219,3	214,7
Nationalbankens forpligtigelser over for udlandet	3,0	1,6	2,4
Valutareserven i alt, netto	224,2	217,6	212,3

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk15

Tabel 442

Pengemængden

	2003	2004	2005
	mia. kr.		
Pengemængden	680,6	699,1	798,5
Seddel- og møntomløb	41,0	43,7	47,3
Indlån i banker og sparekasser	639,6	655,3	751,2
- Anfordring	428,2	492,8	596,3
- Aftaleindskud ¹	211,4	162,5	154,9

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindskud.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk12

Tabel 443

Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2004	2005
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
Renteindtægter mv. i alt	9 243	9 349
Rente af tilgodehavender i udlandet	5 623	5 420
Rente og provision af udlån mv.	1 730	2 162
Rente og udbytte af obligationer og aktier	1 890	1 767
Renteudgifter mv. i alt	5 218	5 665
Rente af forpligtelser over for udlandet	32	44
Rente af indlån mv. og indskudsbeviser	5 186	5 621
Omkostninger i alt	550	804
Personaleomkostninger	317	326
Andre omkostninger	233	478
Kursregulering mv. i alt	- 662	1 210
Værdiregulering af guldbeholdningen	- 174	1 818
Kursregulering af valutamellemværender	- 562	- 97
Kursregulering af obligationer og aktier	74	- 511
Andre ordinære indtægter	84	848
Henlæggelser mv.	92	1 984
Årets resultat	2 805	2 954
Balance		
Aktiver i alt	337 066	391 996
Guldbeholdning	5 124	6 941
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	5 684	3 557
Fordringer på udlandet	208 456	204 204
Udlån	76 047	139 619
Obligationer og aktier	37 732	35 077
Andre aktiver	4 023	2 598
Passiver i alt	337 066	391 996
Seddelomløb	47 047	50 953
Møntomløb	4 992	5 264
Tildelte særlige trækingsrettigheder i		
Den internationale Valutafond	1 514	1 614
Forpligtelser over for udlandet	1 633	2 391
Indlån	9 693	15 028
Indskudsbeviser	160 379	207 582
Statens løbende konto	60 810	56 428
Andre passiver	50 998	52 736

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk37 og mpk38

Tabel 444

Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance

Ultimo	2003	2004
Antal pengeinstitutter	176	172
Antal ansatte, ultimo året	38 740	38 685
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	76 424	77 442
–Renteudgifter	39 478	42 315
Renteindtægter, netto	36 946	35 127
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	791	1 073
+Gebyrer og provisionsindtægter	15 760	17 654
–Afgivne gebyrer og provisionsindtægter	2 625	2 940
Rente- og gebyrindtægter, netto	50 872	50 914
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	4 380	3 685
+Andre ordinære indtægter	2 790	3 248
Resultat af finansielle poster	58 042	57 847
–Udgifter til personale og administration	31 350	33 017
–Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	1 267	1 312
–Andre driftsudgifter	311	59
–Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	5 077	1 639
+Kursstigning på kapitalinteresser	7 816	8 973
Resultat af ordinær drift	27 853	30 793
+Ekstraordinære indtægter (netto)	0	0
Resultat før skat	27 853	30 793
–Skat	7 240	7 943
Årets resultat	20 613	22 850
Balance		
Aktiver i alt	2 319 346	2 521 127
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	506 343	511 275
Udlån	933 068	1 065 196
Obligationer mv.	609 962	597 277
Aktier mv.	38 796	43 167
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	68 032	72 230
Immaterielle aktiver	105	453
Materielle aktiver	11 051	10 799
Andre aktiver	151 988	220 730
Passiver i alt	2 319 346	2 521 127
Gæld til kreditinstitutter mv.	705 718	704 447
Indlån	929 561	1 031 765
Udstedte obligationer mv.	216 646	236 246
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	275 469	345 153
Hensættelser til omkostninger	2 330	2 815
Efterstillede kapitalindskud	52 007	56 544
Egenkapital	137 616	144 156

Anm. Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk39 og [mpk40](http://www.statistikbanken.dk/mpk40)

Tabel 445

Større pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån 2005

	Indlån	Udlån ¹
	mio. kr.	
I alt	1 098 769	968 860
Erhvervsmæssige indlån og udlån i alt	687 968	723 613
Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	19 200	37 822
Landbrug, gartneri og skovbrug	17 645	35 467
Fiskeri	500	1 611
Råstofudvinding	1 055	744
Industri	24 539	81 653
Føde-, drikke-, tobaksvareindustri	3 452	29 097
Tekstil- og læderindustri	722	2 088
Træ-, papir- og grafisk industri	2 922	7 480
Kemisk industri og plastindustri	5 375	12 791
Sten-, ler- og glasindustri	580	4 311
Jern- og metalindustri	9 468	21 090
Møbelindustri og anden industri	2 020	4 796
Energi- og vandforsyning	14 807	12 728
Bygge og anlæg	13 305	18 777
Handel, hotel og restauration	36 307	68 560
Autohandel, service og tankstationer	3 505	10 393
Engroshandel undtagen med biler	19 063	39 369
Detailhandel, reparationsvirksomhed undtagen biler	10 656	12 715
Hoteller og restauranter	3 083	6 083
Transport, post og tele	22 621	27 062
Transport	17 334	25 086
Post og tele	5 287	1 976
Finansiering og forretningsservice	468 651	402 977
Finansiering og forsikring	372 582	266 227
Udlejning og ejendomsformidling	30 858	68 386
Forretningsservice	65 211	68 364
Offentlige og personlige tjenester	69 512	56 158
Offentlig administration	36 296	35 149
Undervisning	4 847	1 386
Sundhedsvæsen	11 715	6 733
Sociale institutioner	1 734	684
Foreninger, kultur og renovation	14 920	12 206
Uoplyst aktivitet	19 026	17 876
Lønmodtagere, pensionister, mv.	410 801	245 247

Anm. De "større pengeinstitutter" har en balancesum, der tilsammen udgør ca. 93 pct. af den samlede balance for pengeinstitutsektoren.

¹ Skyld ultimo.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk6

Tabel 446

Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo	2003	2004	Ændring i pct. i forhold til året før
	mio. kr.		pct.
I alt særlige indlånsformer	140 948	147 161	4,4
Indekskonti	14 032	13 285	-5,3
Kapitalpensionskonti	74 019	74 877	1,2
Børneopsparingskonti	9 877	10 131	2,6
Selvpensioneringskonti	4 814	4 542	-5,7
Investeringsfondskonti	66	29	-56,1
Etableringskonti	1 020	984	-3,5
Boligopsparingskontrakter	812	703	-13,4
Ratepensionskonti	25 670	31 955	24,5
Uddannelsesopsparing	668	562	-15,9
Gevinstopsparingskonti	9 938	10 061	1,2
Konjunkturudligningskonti	32	32	0,0

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 447

Omsætning på Dankort

	1990	1995	2000	2005
Dankort	tusinde stk.			
Kort	1 731	2 703	3 018	3 511
Transaktioner				
Elektronisk	65 783	218 119	390 851	580 283
Notaer	15 803	22 622	8 722	5 788
Omsætning	mio. kr.			
Elektronisk	30 844	71 665	132 970	214 743
Notaer	8 010	10 870	4 995	5 005

Anm. Transaktioner i de såkaldte KONTANTEN-automater er ikke medregnet.

Kilde: PBS (Pengeinstitutternes BetalingsService).

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk41

Tabel 448

Realkreditinstitutterne

	2003	2004
Antal institutter	8	8
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+ Renteindtægter	86 199	80 719
– Renteudgifter	74 695	69 322
Renteindtægter, netto	11 504	11 397
+ Gebyrer og provisioner mv.	650	248
Rente- og gebyrindtægter, netto	12 154	11 645
– Udgifter til personale, administration og andre driftsudgifter	4 665	4 540
– Afskrivninger og hensættelser	295	- 239
+ Kursstigning	1 982	1 778
+ Andre ordinære indtægter	93	97
Ordinært driftsresultat	9 269	9 219
+ Ekstraordinære indtægter (netto)	- 22	0
– Skat	2 204	2 185
Årets resultat	7 043	7 034
Balance		
Aktiver i alt	1 902 861	2 120 944
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	121 528	117 832
Udlån	1 431 580	1 520 811
Obligationer og aktier, mv.	326 565	453 151
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	7 841	10 166
Immaterielle aktiver	1 925	2 470
Materielle aktiver	1 537	1 485
Andre aktiver	11 885	15 029
Passiver i alt	1 902 861	2 120 944
Gæld til kreditinstitutter	30 237	23 545
Udstedte obligationer mv.	1 719 530	1 920 217
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	54 089	64 241
Hensættelser til omkostninger	1 114	1 101
Efterstillede kapitalindskud	4 885	11 564
Egenkapital	93 006	100 276

Kilde: Finanstilsynet.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk47 og mpk48

Tabel 449

Realkreditinstitutternes nettoudlån

	2003	2004	2005
	mio. kr.		
Udlån inkl. indeklån i alt	99 072	90 430	173 530
Ejerboliger og fritidshuse	62 910	53 587	116 607
Støttet byggeri til beboelse	980	1 468	- 354
Private udlejningsejendomme	12 554	15 972	23 814
Landbrug mv.	10 954	9 276	11 030
Industri og håndværk mv.	4 350	513	198
Kontor og forretning	6 667	8 974	19 996
Ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål	610	592	2 150
Ubebyggede grunde	47	48	93

Anm. Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nettoudlån er lig bruttonyudlån fratrukket førtidige indfrielse og ordinære afdrag.

Kilde: Nationalbanken.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk25

Tabel 450

Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån

	Tilgang i alt 2003 ¹	Tilgang i alt 2004	Status ult. 2003 ¹	Status ult. 2004
	mio. kr.			
Factoring	37 446	42 508	2765	3 808
Anden udlån	6 711	10 274	27 378	27 739

¹ Reviderede tal.

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort september 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk57

Tabel 451

Større finansieringsselskaber, leasing

	2003	2004
	mio. kr.	
Aktiviteter i årets løb		
I alt	15 129	16 333
Industriudstyr	3 470	4 552
Edb- og kontorudstyr	2 723	3 096
Lastvogne og varevogne	4 289	4 120
Personvogne	3 014	3 269
Skibe, fly, jernbanemateriel	167	37
Bygninger	627	147
Andet	840	1 113
Status ultimo	44 932	46 274

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort september 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 452

Forbrugerkredit

Ultimo året	2003 ¹	2004 ¹	2005
	mio. kr.		
I alt	14 045	15 100	16 515
Saldo på købekort og kontokort	6 180	6 302	6 686
Heraf benzinselskaber	1 302	1 432	1 549
Blankolån	5 122	5 824	6 881
Kredit mod sikkerhed	2 744	2 975	2 948

¹ Reviderede tal.

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 453

Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse 2005

Pålydende værdi ultimo året	Stats- obligationer mv.	Realkredit- obligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt
	mio. kr.			
I alt	592 281	2 246 244	156 861	2 995 386
Ikke-finansielle selskaber	14 870	100 735	11 026	126 631
Finansielle selskaber	107 617	1 250 563	64 838	1 423 017
Monetære, finansielle institutioner	56 132	1 028 113	26 509	1 110 753
Andre finansielle formidlere	51 485	222 449	38 329	312 263
Forsikringselskaber og pensionskasser	129 683	467 103	23 751	620 535
Offentlig forvaltning og service	131 578	44 639	2 243	178 459
Statslig forvaltning og service	126 863	18 055	898	145 817
Kommunal forvaltning og service	4 714	26 584	1 343	32 642
Sociale kasser og fonde ³
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	2 906	20 804	1 106	24 815
Husholdninger	4 699	79 305	44 570	128 574
Uoplyst	7 561	28 812	3 733	40 106
Udlandet	193 369	254 285	5 595	453 249

¹ Realkreditobligationer samt obligationer, udstedt af andre obligationsudstedende institutter. ² Kommuneobligationer, Skibskreditfondsobligationer, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO- obligationer. ³ Obligationsbeholdningerne i denne sektor er overført til *Statslige sektor*.

Kilde: Værdipapircentralen.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/obl2

Tabel 454

Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser 2005

Kursværdi, ultimo året	Udstedende selskaber						I alt
	Industri ¹	Handel, hotel og restauration	Transport, post og tele	Finansiering og forretningsservice	Offentlige og personlige tjenester	Udenlandske selskaber	
Ejere ²	mia. kr.						
I alt	255,4	27,3	412,7	547,8	3,5	40,0	1 286,7
Ikke-finansielle selskaber	85,2	4,1	208,2	89,7	1,2	2,1	390,4
Finansielle selskaber	24,7	6,2	21,5	104,7	0,7	12,3	170,0
Forsikringselskaber og pensionskasser	24,0	3,7	28,2	53,3	0,0	2,7	111,9
Offentlig forvaltning og service	2,6	0,4	7,5	3,1	0,0	2,3	15,9
Husholdninger ³	33,5	7,4	43,7	168,3	1,1	9,9	263,9
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	0,9	0,2	2,7	4,3	0,1	0,3	8,5
Udlandet	82,5	4,9	97,9	115,6	0,1	9,6	310,6
Uoplyst	2,1	0,4	3,0	9,0	0,3	0,8	15,6

¹ Industri samt energi- og vandforsyning, bygge og anlæg. ² Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ³ Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Værdipapircentralen.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/an1

Tabel 455

Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2003	2004	2005
Ultimo	ultimo 1995 = 100		
Aktier i alt	217	263	368
Energi	...	134	182
Materialer	155	200	257
Industri	243	280	415
Forbrugsgoder	90	136	258
Konsumentvarer	96	114	159
Sundhedspleje	308	398	477
Finans	272	348	482
It	173	230	343
Telekommunikation	138	150	244
Forsyning	913	935	948

Kilde: Københavns Fondsbørs.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort januar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 456

Effektiv rente af obligationer

		2003	2004	2005
		pct. p.a.		
Effektiv nominal kreditorrente				
Statsobligationer:				
5-årige:	Ultimo året	3,65	3,31	3,05
	Årsgennemsnit	3,56	3,40	2,90
10-årige:	Ultimo året	4,46	3,87	3,30
	Årsgennemsnit	4,31	4,30	3,40
Realkreditobligationer:				
20-årige:	Ultimo året	5,21	4,85	4,20
	Årsgennemsnit	5,11	5,00	4,58
30-årige:	Ultimo året	5,45	5,07	4,39
	Årsgennemsnit	5,45	5,30	4,35

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk42

	Tværgående pensionskasser			Firmapensionskasser		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Antal medlemmer	724 965	738 978	764 881	19 958	19 950	19 286
Erhvervsaktive medlemmer	651 860	662 770	680 956	9 830	9 912	8 624
Pensionerede medlemmer	53 920	57 071	63 988	6 950	6 965	7 543
Pensionerede ægtefæller	10 798	10 853	11 333	2 674	2 574	2 328
Børn, der oppebærer børnepens.	8 387	8 284	8 604	504	499	791
	mio. kr.					
Løbende årlig pension i alt	4 711	5 047	5 934	1 643	1 680	1 544
Pension til medlemmer	3 798	4 102	4 859	1 141	1 162	1 263
Pension til ægtefæller	732	765	883	303	319	268
Pension til børn	181	180	192	199	199	13
Diverse indtægter						
Medlemsbidrag	12 036	13 153	14 336	555	620	824
Heraf ekstraordinære bidrag	0	0	0	105	107	572
Renteindtægter og udbytte	9 379	9 621	9 710	1 628	1 606	1 712
Diverse udgifter¹						
Pensioner	6 267	6 599	7 334	1 423	1 437	- 1 549
Udtrædelsesgodtgørelser	498	499	571	81	116	- 58
Aktiver i alt	277 018	301 892	339 245	37 077	38 191	39 185
Statsobligationer ¹	32 235	29 692	27 043	5 519	6 999	6 750
Kommuneobligationer ¹	9 405	3 055	1 168	113	363	592
Realkreditobligationer mv. ¹	80 353	89 486	66 214	17 377	17 156	18 058
Likvide beholdninger	3 861	2 896	1 129	215	239	133
Lån i fast ejendom	429	326	248	20	11	0
Lån mod anden sikkerhed	6 986	6 659	11 947	4	4	34
Andre aktiver	143 749	169 778	231 496	13 829	13 419	13 618
Præmiereserver	239 497	252 520	269 829	31 354	31 655	33 588

Anm. Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalenderåret.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 458

Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
pct.					
1994		1998		2001	
6. januar	6,00	6. maj	4,00	14. maj	4,50
19. januar	5,75	29. maj	3,75	31. august	4,25
18. februar	5,50	21. september	4,25	18. september	3,75
15. april	5,25	5. november	4,00	9. november	3,25
13. maj	5,00	4. december	3,50		
				2002	
1995		1999		6. december	2,75
8. marts	6,00	4. februar	3,25		
6. juli	5,75	9. april	2,75	2003	
3. august	5,50	5. november	3,00	7. marts	2,50
25. august	5,00			6. juni	2,00
9. november	4,75	2000			
15. december	4,25	4. februar	3,25	2005	
		17. marts	3,50	2. december	2,25
1996		28. april	3,75		
25. januar	4,00	9. juni	4,25	2006	
7. marts	3,75	1. september	4,50	3. marts	2,50
19. april	3,25	6. oktober	4,75		
1997					
10. oktober	3,50				

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/disk

Tabel 459

Valutakurser - rettelse

		Møntenhed	2003	2004	2005
kr.					
Britiske pund	GBP		1 074,99	1 096,69	1 090,02
Bulgarske lev	BGN		381,26	380,88	381,02
Estiske kroon	EEK		47,49	47,55	47,63
Euro	EUR		743,07	743,98	745,19
Islandske kroner	ISK		8,58	8,54	9,55
Lettiske lats	LVL		1 161,21	1 118,83	1 070,38
Litauiske litas	LTL		215,21	215,47	215,82
Norske kroner	NOK		93,03	88,90	93,11
Polske zloty	PLN		169,26	164,73	185,46
Rumænske lei	ROL		0,02	0,02	0,00
Schweizerfranc	CHF		488,88	481,96	481,30
Slovakiske koruna	SKK		17,91	18,59	19,31
Slovenske tolar	SIT		3,18	3,11	3,11
Svenske kroner	SEK		81,45	81,54	80,29
Tjekkiske koruna	CZK		23,34	23,33	25,03
Ungarske forint	HUF		2,93	2,96	3,00
Amerikanske dollar	USD		658,99	598,93	600,34
Australske dollar	AUD		428,17	440,53	457,13
Canadiske dollar	CAD		470,27	460,64	496,12
Hong Kong dollar	HKD		84,62	76,89	77,20
Japanske yen	JPY		5,68	5,54	5,45
Singapore dollar	SGD		378,02	354,21	360,41
Effektiv kronekurs 1980 = 100			101,20	102,20	101,60

Anm.: Kursen er et årsgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2007.

Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk101

Tabel 460

Livsforsikringselskaber

	2003	2004
Antal selskaber	41	37
Resultatopgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter f.e.r. ¹	58 197	60 845
+Overført investeringsafkast	36 286	59 112
Indtægt af forsikringsvirksomheden	94 483	119 957
–Forsikringsydelse f.e.r.	36 018	38 433
–Førøgelse af livsforsikringshensættelser	38 864	63 682
–Administrationsudgifter	4 327	3 949
–Ændring i bonusudjævningshensættelser	11 298	9 141
+Resultat af syge- og ulykkesforsikring	169	- 175
Resultat af forsikringsvirksomheden	4 145	4 577
B: Investeringsvirksomheden		
+Samlet investeringsresultat	44 131	71 590
–Realrenteafgift	4 999	8 884
–Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	36 799	59 922
–Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	0	0
Investeringsresultat	2 333	2 784
C: Samlet virksomhed		
+Resultat af primær drift	6 478	7 361
+Øvrige ordinære indtægter, netto	39	65
+Ekstraordinære indtægter, netto	35	8
–Skatter	1 109	1 023
Årets nettoresultat	5 443	6 411
D: Førøgelse af egenkapital		
+Årets nettoresultat	5 443	6 411
+Balanceposter	- 9	623
+Kapitaltilførsler	3 755	- 460
–Udbytte mv.	462	53
Egenkapitalførøgelse, i alt	8 727	6 521
heraf henlagt til sikkerhedsfond	0	22
Balance		
Aktiver i alt	731 698	809 915
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	10 712	10 017
Obligationer	501 212	527 341
Kapitalandele	124 127	146 310
Udlån	6 025	14 577
Øvrige	18 211	17 912
B: Øvrige aktiver	71 411	93 758
Passiver i alt	731 698	809 915
Egenkapital	47 564	50 472
Hensættelser	645 345	716 873
Øvrige passiver	38 789	42 570

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

Tabel 461

Skadesforsikringselskaber

	2003	2004
Antal selskaber	126	127
Resultatoppgørelse	mio. kr.	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter f.e.r. ¹	35 694	38 333
+Forsikringsteknisk rente f.e.r.	991	885
Indtægt af forsikringsvirksomheden	36 685	39 218
–Erstatningsudgifter f.e.r.	26 377	27 438
–Administrationsudgifter	8 270	8 473
–Andre forsikringsmæssige poster	909	642
Resultat af forsikringsvirksomheden	1 129	2 665
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	6 310	6 285
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	7 439	8 950
+Øvrige ordinære indtægter, netto	- 140	- 140
+Ekstraordinære indtægter, netto	- 1	- 56
–Skatter	1 286	1 632
Årets nettoresultat	6 012	7 122
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	6 012	7 249
+Balanceposter	- 11	0
+Kapitaltilførsler	4 225	27
Tilgang i alt	10 226	7 276
–Udbytte mv.	2 299	6 499
Egenkapitalforøgelse, i alt	7 927	777
Heraf henlagt til sikkerhedsfond	34	656
Balance		
Aktiver i alt	120 680	126 679
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	2 298	2 141
Obligationer	54 393	64 747
Kapitalandele	40 735	37 756
Udlån	1 935	1 686
Øvrige	2 667	2 553
B: Øvrige aktiver	18 652	17 796
Passiver i alt	120 680	126 679
Egenkapital	50 124	49 970
Hensættelser	69 403	75 713
Øvrige passiver	1 153	996

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 462

Skadesforsikring fordelt efter branche 2004

	Præmier	Erstatninger
	mio. kr.	
I alt	43 708	30 027
Erhvervsforsikring i alt	14 379	9 966
Arbejdsskadeforsikring	3 532	3 864
Bygningsforsikring	3 736	2 036
Løseforsikring mv.	3 014	1 841
Erhvervsansvarsforsikring	1 337	1 028
Sø- og transportforsikring	933	802
Luftfartsforsikring	1 159	43
Anden erhvervsforsikring	668	352
Privatforsikring i alt	7 965	5 184
Familieforsikring	3 104	1 895
Grundejerforsikring	3 422	2 413
Fritidshusforsikring	458	205
Ejerskifteforsikring	289	301
Anden privatforsikring	692	370
Personulykkesforsikring i alt	6 750	5 381
Sundhedsforsikring	654	167
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	5 967	5 023
Erhvervsudygtighedsforsikring	129	191
Motorkøretøjsforsikring i alt	11 619	8 035
Ansvar	4 873	4 567
Kasko	6 746	3 468
Kredit- og kautionsforsikring	432	41
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	50	20
Direkte forretning i alt	41 195	28 626
Indirekte forretning i alt	2 513	1 400

Anm. Præmier og erstatninger er angivet med reserverregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne generforsikring, som det enkelte forsikringsselskab har overtaget fra andre forsikringsselskaber.

Kilde: Finanstilsynet.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2006.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk54